

LIBERA ME

LIBERA ME

Over euthanasie en psychisch lijden

Twaalf jaar in gesprek met patiënten
die vragen om euthanasie
omwille van ondraaglijk en perspectiefloos psychisch lijden

Getuigenissen en reflecties

Lieve Thienpont

psychiater
psychotherapeute

Witsand Uitgevers

Een boek van Witsand Uitgevers
www.witsand-uitgevers.com

Omslagillustratie: Koen De Pryck
Auteursfoto: Monica Monté

© Witsand Uitgevers en Lieve Thienpont
D/2015/12.051/10 - NUR 740 - ISBN 978 94 9201 113 8

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag door middel van fotokopie, elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Er is niets meer om nog voor te blijven
Een grijze lucht vol kraaien en raven
De gehangenen LOD / Josse de Pauw & Jan Kuijken (2011)

Voor mijn vader

Alle getuigenissen in dit boek komen uit eigen praktijk en kunnen gesitueerd worden tussen 2002 en februari 2015. De meeste zijn anoniem gehouden, uit respect voor de patiënt en zijn familie. Leeftijd en geslacht van de getuige, voor zover mij bekend, zijn vermeld. Alleen de mensen die reeds met hun getuigenissen naar buiten kwamen, werden met hun (voor)naam vermeld. Voornamen in de lopende tekst zijn fictief. Sommige getuigen zijn reeds overleden.

Inhoud

Voorwoord	11
<i>De morele relevantie van het subjectieve door Johan Braeckman</i>	
Dankwoord	17
Inleiding	21
Getuigenissen en reflecties	
La mort, c'est le plus beau jour de la vie	26
REFERENTIEKADER / MOEILIJKE OEFENING	
Lijden is meedoen aan het spel, maar voortdurend verliezen	28
ONDRAAGLIJK LIJDEN / PIJLER EUTHANASIEWET	
Geen hoop, geen verdriet, geen liefde, geen haat, geen toekomst...	31
PROTOTYPE PATIËNT / VALKUIL	
Hoop is macht	35
HOOP / PERSPECTIEF	
We lieten je gaan met tegenzin	38
AMBIVALENTIE / ANGST VOOR DE DOOD / PROCESMATIGE BENADERING	
Mama, kan jij mij dan helpen?	42
WEERSTAND BIJ DE HULPVERLENERS / GEMISTE KANS	
Aan de rand van de dood kijken we scherper toe	50
DIAGNOSE EN NIEUWE MOGELIJKHEDEN / REDELIJK BEHANDELINGSPERSPECTIEF	
Ik ben aan het einde van mijn Nederlands	53
UITBEHANDELD / THERAPEUTISCHE HARDNEKKIGHEID / ONMACHT / POINT OF NO RETURN	
Ik wil op een waardige manier sterven	57
EUTHANASIE VERSUS SUÏCIDE / EEN SLAPPE KOORD / PREVENTIE MENSWAARDIGE DOOD	
Ik wacht op een teken van u, schat	59
BESLISSEN IN VERBINDING / HET GROTE LOSLATEN	
Beloof me, kijk nooit meer achterom...	66
ROUW / NAZORG / ONTMOETINGSGROEP / TIJDSBELEVING	
We liggen dicht tegen elkaar aan, ik voel zijn laatste adem	69
UITVOERING EUTHANASIE / ZOALS IK HET WIL	

Zolang mijn denken, mijn hele wezen een plaatsje krijgt, voel ik me geborgen	81
ATTITUDES HULPVERLENER / INTIMITEIT	
Je vroeg me om aanwezig te zijn bij je sterven. Ik kon dit niet.	86
PLAATS VAN DE (PSYCHO)THERAPEUT / GETUIGE ZACHTE DOOD	
Waarover men niet spreken kan. Daarover moet men spreken...	90
JONGE MENSEN / SECUNDAIRE TRAUMATISATIE / TABOE / GRENZEN	
Een duidelijke 'neen' is hier verhelderend	93
TEGENINDICATIES	
To be in the process with your client	95
(NEGATIEF) ADVIES / ON HOLD	
Als ik oud ben en versleten	99
OFFER / ZELFDODING TRANSCULTUREEL	
It takes two to tango	103
PALLIATIEVE ZORG / SUPPORTIEVE ZORG / HERSTELVISIE / EIGEN-KRACHT-CONFERENTIES	
Ik wil geloven in een liefhebbende God die zal begrijpen en vergeven	108
MOED / RELIGIE / RITUEEL	
Ik ben ook maar een pionnetje waar ze mee doen wat ze willen	111
OVERDRACHT – TEGENOVERDRACHT / RELATIONELE HIER-EN-NU BELEVING / DE LASTIGE CLIËNT/PATIËNT	
Erfenis... misschien is dat mijn drijfveer	116
MOTIVATIE / ZELFONDERZOEK	
Ze begrijpt niet waarom dit allemaal zo lang moet duren	120
EUTHANASIE ALTIJD EEN GOEDE DOOD? / BUDDY'S	
Libera me	126
SMEKEN / BARMHARTIGE STERVENSHULP	
Ik begrijp de vraag van de patiënt maar ben bang van de familie	128
DE PATIËNT WEIGERT INMENGING VAN ZIJN FAMILIE / JURIDISCHE COMPLICATIES	
De meeste psychiatrische patiënten denken zoals u en ik	130
HANDELINGS- EN WILS(ON)BEKWAAM / ZIEKTE-INZICHT EN -BESEF / VRIJWILLIGHEID	
Altijd te laat of te vroeg	135
EUTHANASIE BIJ DEMENTIE / HET DILEMMA VAN DE ARTS	
Moet je ziek zijn om te sterven?	139
LEVENSMOE / MEDISCH EN NIET-MEDISCH MODEL / GRENZEN VAN DE EUTHANASIEWET / HULP BIJ ZELFDODING	

Eindelijk vallen de puzzelstukken in elkaar	145
FOUTE OF ONVOLLEDIGE DIAGNOSE / KRUISPUNT MET AUTISME	
Niets helpt echt. Het gaat alleen bergaf met mij, ik ben niet te helpen	151
WEIGEREN VAN BEHANDELING / UITBEHANDELD	
Help, ik zit opgescheept met het verkeerde lichaam	153
TRANSGENDER / VERMINKING?	
Op het scherp van de snee	155
HOMOCIDEDREIGING / SUÏCIDEDREIGING / VERPLICHTE OPNAME / AGRESSIE / ACTING-OUT	
Hij heeft gewacht tot zij er klaar voor was	157
MET Z'N TWEEËN GAAN	
De essentie van de geest van de euthanasiewet is zelfbeschikking	160
GEÏNTERNEERDEN / GEDETINEERDEN	
Dit is volgens ons toch een gemiste kans...	164
EUTHANASIE EN ORGAANDONATIE	
Buitenlandse elite ontdekt de mogelijkheid op euthanasie in België	168
VRAGEN UIT HET BUITENLAND	
Achterstand in dossiers vreemdelingen explodeert	170
VREEMDELINGEN / VLUCHTELINGEN	
Viersporenbeleid	172
Tien jaar euthanasiewet (2002-2012) / Uitbreiding van de wet (2014)	179
Euthanasie en minderjarigen	181
Verwijsplicht / Informatieplicht	182
Autonomie van de arts	184
Demedicaliseren	186
Hulp bij zelfdoding	187
Behandelende arts / Uitvoerende arts	188
Middelen / Verloning	189
Media/mythes	190
Misverstanden en vragen	193

Gespecialiseerde hulpverlening / Integratie in de gezondheidszorg	203
De Nederlandse situatie / Interview met Petra de Jong	206
Werk te doen / Perpetuum mobile	231
Tot slot	238
Epiloog of om nog een keer te eindigen	240
Nawoord	244
<i>Medeleven is geen medelijden</i> door Wim Distelmans	
Literatuurlijst	248
Bijlagen	
1.De Belgische Wet 2002/2014	251
2.De Nederlandse Wet 2002	259